

УДК 341.1+23/28

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА ХРИСТИЯНСЬКІ ЦІННОСТІ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Медведєва М. О.

Доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Анотація. *Стаття присвячена дослідженню ролі міжнародного права у ствердженні християнських цінностей у сфері прав людини. Автор наводить приклади гармонійної взаємодії системи міжнародно-правових норм та християнської моралі. На думку автора, внаслідок дії певних чинників міжнародне право почало відходити від засад християнської етики, в результаті чого на рівні створення та реалізації міжнародно-правових норм спостерігається позитивне ставлення або індиферентність до таких деструктивних практик, що руйнують особистість, сім'ю, суспільство, державу, як аборти, сурогатне материнство, зміна статі, одностатеві союзи, евтаназія, клонування, генетичні модифікації, дослідження над людськими ембріонами тощо. В статті розглядаються зазначені тенденції на прикладі переважно європейської моделі права прав людини. Автор аналізує практику тлумачення та застосування Європейським судом з прав людини Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. відносно означених питань і робить висновок, що Суд в багатьох випадках відходить від історичного контексту прийняття Конвенції, створює нові права, а в своїх рішеннях не приймає до уваги аргументи держави про захист публічного порядку та суспільної моралі, що видається небезпечним трендом для функціонування міжнародного права.*

Ключові слова: *міжнародне право, християнські цінності, Європейський суд з прав людини, Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.*

Постановка проблеми. Міжнародне право як універсальне мірило добра і справедливості втілює найпрогресивніші морально-етичні ідеї, які воно запозичило в тому числі з християнства. Цей факт визнається багатьма вченими, зокрема юристами-міжнародниками [1-5]. Саме християнство є одним з найважливіших факторів, що впливає на розвиток і формування національної культури, політики, освіти та інших сфер суспільного та духовного життя [6]. Міжнародне право не є винятком. Однак сьогодні ми можемо спостерігати еволюцію міжнародного права від тієї системи, що втілює християнські цінності, до системи, яка їх поступово знищує.

Мета статті – проаналізувати роль міжнародного права у ствердженні та знищенні християнських цінностей у сфері прав людини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблему взаємодії та взаємовпливу міжнародного права та релігії загалом і християнства зокрема досліджували такі вчені, як Дмитрієв А., Сивко Л., Яніс М.; питаннями впливу норм християнської моралі на становлення міжнародного права прав людини опікувались Адені Ф., Брекні В., Валден Р., Гане Н., Дуглас Кларк Е., Моїн С., Стефенс А., Шарма А.

Основні результати дослідження. Роль християнства у ствердженні міжнародно-правових норм усвідомлювали батьки-засновники міжнародного права. Католицькі священники і вчені Ф. Суарес та Ф. де Віторія писали про те, що Іспанська корона зобов'язана

ставитись до корінних народів Америки як справжніх людей згідно з правом народів [7]. Голландський юрист-міжнародник і протестант за віросповіданням Г. Гроцій в своїх працях про право народів часто цитував Старий та Новий Заповіт [7]. Видатний християнський теолог та церковний діяч, святий Августин Блаженний у творах «Про Град Божий» та «Сповідь» розмірковував над питаннями становлення особистості людини в умовах світського суспільства. Видатний філософ і теолог, святий католицької церкви Фома Аквінський відомий своїм вченням про природні права людини. Така галузь міжнародного права, як міжнародне гуманітарне право, своїй появі завдячує саме християнській етиці. Так, засновник руху Червоного Хреста християнин Анрі Дюнан саме через милосердя та співчуття, через власну людяність, організував допомогу хворим та пораненим поблизу Сольферіно, де точився бій між австрійцями та французами [8].

Християнство зробило неоціненний внесок у розвиток міжнародного права: саме завдяки йому в міжнародно-правовій системі з'явилися норми про заборону агресивної війни, гуманність під час ведення воєнних дій, про гідність людини, уявлення про глобальне співтовариство як сім'ю націй, тощо [7]. Протягом значного періоду часу взаємовідносини християнства та міжнародного права були гармонійними: християнський світогляд підживлював процес міжнародно-правової правотворчості, а міжнародно-правові норми закріпили свободу совісті, релігії, віросповідання та заборонили обмежувати ці свободи, окрім як у виключних випадках.

Сучасне міжнародне право прав людини також в свою основу заклало християнську мораль [9; 10, с. 3]. Спекуляції на тему «права людини – продукт безрелігійного світського суспільства, чужі для християнства», не є обґрунтованими, про що свідчать авторитетні наукові дослідження [1-7]. Закиди про те, що християнська релігія гальмує науково-технічний прогрес, перешкоджає реалізації прав людини є невинуватими, оскільки саме християнство надає людині безмежну свободу вибору, а коли людина обирає зло, вона сама себе цієї свободи позбавляє. Концепція прав людини – західного походження, пов'язана із суспільним розвитком Заходу, що пройшов через Ренесанс, Реформацію, Просвітництво, буржуазно-демократичні революції та всі наступні потрясіння ХХ століття [11], включаючи дві Світові війни. Права людини – продукт християнської моралі. Наприклад, ст. 16(3) Загальної декларації прав людини 1948 р., ст. 10(1) Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права 1966 р., ст. 23(1) Міжнародного пакту про громадянські та політичні права 1966 р., преамбула Конвенції про права дитини 1989 р. стверджують, що сім'я є природним і основним осередком суспільства, що має право на захист з боку суспільства та держави. При цьому творці цих документів вкладали в розуміння сім'ї природну сім'ю, засновану на шлюбі чоловіка та жінки, яка передбачає можливість відтворення, тобто народження дітей. Така ж ідея була закладена і в ст. 12 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. Цікавим фактом є те, що первинна редакція ст. 16(3) Загальної декларації прав людини, запропонована відомим своїм внеском в роботу Комісії ООН з прав людини та розробку тексту Декларації Чарльзом Маліком, мала такий вигляд: «Сім'я, заснована на шлюбі, є природним і основним осередком суспільства. Вона наділена Творцем невід'ємними правами, первинними по відношенню до всього позитивного права, і як така повинна захищатись з боку держави та суспільства» [12, с. 11]. Ця ідея була близькою для багатьох творців Декларації, що мали християнський світогляд. Однак через супротив радянської та китайської делегацій зазначене формулювання Ч. Маліка було відкинуто [12, с. 12-13].

Зазначені вище міжнародні акти стверджують в якості невід'ємного атрибута сім'ї право батьків на моральне виховання дітей у відповідності до їх власних світоглядних та

релігійних переконань. Християнський принцип поваги до людської особистості, людської гідності та недоторканності, що ґрунтується на вченні про унікальність людської особистості як безсмертної, духовної істоти, створеної Богом по своєму образу, був ключовим у сфері прав людини.

Разом з тим, незважаючи на безпрецедентну кількість посилок на людську гідність, яка в перекладі означає «носити Бога в собі», у сучасних договорах із захисту прав людини, на сьогоднішній день не існує уніфікованих підходів стосовно точного значення цієї концепції та її юридичного визначення. Міжнародне право створюється шляхом узгоджень волю його суб'єктів, шляхом компромісів та поступок, результатом чого стає нечіткість та абстрактність формулювань нормативних приписів у договорах та невизначеність багатьох спірних морально-етичних питань, які є ключовими для християн. Більшість міжнародно-правових актів оминають дискусійні морально-етичні проблеми, залишаючи їх вирішення в компетенції національних законодавчих та судових органів. Під впливом різноманітних факторів, в тому числі комерційних, сучасне міжнародне право починає відходити від християнських цінностей та, маючи в багатьох випадках переважаючий вплив на національні системи права, нав'язувати моделі суспільних відносин, не прийнятні для багатьох індивідуумів, зокрема християн, чи суспільств. Мова йде про позитивне ставлення або байдужість, індиферентність до таких деструктивних практик, що руйнують особистість, сім'ю, суспільство, державу, як аборти, сурогатне материнство, зміна статі, одностатеві союзи, евтаназія, клонування, генетичні модифікації, дослідження над людськими ембріонами тощо. Розглянемо ці тенденції на прикладі переважно європейської моделі права прав людини.

Процес ухвалення Декларації ООН про клонування людини у 2005 році є прикладом ствердження правової неоднозначності, що може в подальшому призводити до суперечливих тлумачень. Окрім того, що сама форма (рекомендаційний характер) цього документу зводить нанівець будь-які спроби покласти край неетичній практиці використання людських ембріонів в експериментальних і клінічних цілях, його мова залишається надто двозначною і невизначеною. Центральним положенням є пункт *b*), який проголошує: держави-члени закликаються заборонити всі форми клонування людей *тією мірою*, якою вони несумісні з людською гідністю і захистом людського життя. Недарма в журналі «Сайенс» на перших шпальтах вийшла стаття з назвою «ООН заборонила репродуктивне клонування». Англійська версія Декларації вживає термін *inasmuch*, який має подвійне значення в англійській мові: перше – «оскільки», «тому що» (англ. – *because*), друге – «настільки, наскільки», «тією мірою, якою» (англ. – *to the extent that*). Російський автентичний текст вживає термін «в той мере, в якій». Україна утрималась при голосуванні, а на офіційному сайті Верховної Ради міститься лише текст російською мовою. Якщо обрати перший варіант, то забороні підлягатимуть будь-які форми клонування, тому що вони по суті своїй є несумісними з людською гідністю, а якщо другий – в кожному конкретному випадку вирішуватиметься питання, які саме форми клонування заборонити, беручи до уваги в якості критерію сумісність з людською гідністю і захистом життя людини. Таким чином, кожна держава буде самостійно оцінювати, чи є терапевтичне і навіть репродуктивне клонування етичним чи неетичним (адже тоді можна стати на бік пацієнтів, які страждають від смертельних хвороб і для яких дозвіл використовувати ембріональні стовбурові клітини є чи не єдиним засобом врятувати життя, або на бік безплідної пари, для якої єдиним виходом є «народження» дитини шляхом репродуктивного клонування). За іронією долі Декларація 2005 р. не заборонила прямо і однозначно ані терапевтичне, ані репродуктивне клонування [13].

Наступним прикладом є ст. 18 Конвенції Ради Європи про захист прав і гідності людини у зв'язку із застосуванням досягнень біології та медицини 1997 р.: якщо законодавство дозволяє проводити дослідження на ембріонах *in vitro*, воно забезпечує належний захист ембріона; вирощування ембріонів людини для дослідних цілей забороняється. Таким чином, Конвенція віддає на розсуд держави вирішення проблеми статусу ембріону, можливості проведення над ним досліджень, разом з тим, не надає визначення ембріону та не окреслює критеріїв належного захисту.

Європейська конвенція з прав людини застосовується та тлумачиться Європейським судом з прав людини (далі – ЄСПЛ). В справах, які стосувались таких гострих питань, як, наприклад, аборти чи евтаназія, Суд відзначав, що оскільки застосування подібних практик породжує низку складних моральних та етичних питань, оскільки питання, що підлягають вирішенню у справах, зачіпають області, де відсутня єдина позиція держав-членів, межі свободи розсуду держави-відповідача повинні бути широкими. ЄСПЛ у рішенні в справі *Open Door Counselling and Dublin Well Woman v. Ireland* 1992 р. зазначив: «... національні органи влади володіють широкими межами свободи розсуду в питаннях моралі, особливо ... стосовно природи людського життя ... неможливо знайти в правових та соціальних порядках Договірних Держав уніфіковану Європейську концепцію моралі ...» [14]. З аналізу змісту деяких рішень стає очевидно, що Суд все більше обирає позицію стороннього спостерігача. Наприклад, з одного боку, Суд вважає, що наявність в ст. 2 Європейської конвенції негативного аспекту – права на смерть, виглядає несумісним з духом фундаментального принципу захисту життя людини [15], однак, разом з тим, вважає, що держави, які легалізували евтаназію, не здійснюють порушення права на життя, оскільки дії позивачів підпадають під визначення особистої автономії та виправдовуються положеннями статті 8 Конвенції про свободу приватного та сімейного життя. Європейська судова практика свідчить про індиферентність до захисту життя дітей в утробі матері: в ході вирішення низки справ Європейський суд з прав людини не надав чіткого роз'яснення стосовно того, чи має ненароджена дитина (плід) право на життя в сенсі ст. 2 Конвенції 1950 р., однозначно не гарантував право на аборт, хоча і засвідчив підтримку національним законам, які дозволяють добровільний аборт на ранніх стадіях. Практика ЄСПЛ з питань сурогатного материнства була відсутня до 27 січня 2015 р., коли Суд виніс рішення у справі *Paradiso and Campanelli v Italy*, у якому визнав порушення права заявників, що вдалися до забороненого в Італії комерційного сурогатного материнства, згідно зі ст. 8 Конвенції. В справах, які стосуються ЛГБТ-спільноти, Суд ствердився в думці, що свобода розсуду держав в цих питаннях повинна бути вузькою, на основі чого виправдовує обмежувальні заходи відносно зазначеної категорії осіб з боку держав та задовольняє їх позови про порушення державою статті 8 Конвенції. В своїх рішеннях ЄСПЛ відходить від сімейних цінностей, стверджуючи що одностатеві партнерства підпадають під поняття сімейного життя – незважаючи на те, що стаття 12 Конвенції передбачає: чоловік і жінка, що досягли шлюбного віку, мають право на шлюб і створення сім'ї. В справах останніх років, в яких держава обмежувала в правах ЛГБТ в різних сферах суспільного життя та посилювалась на такі законні та необхідні в демократичному суспільстві підстави, як захист традиційної сім'ї (*Karner v. Austria*), захист прав та репутації інших осіб (*Mladina D. D. Ljubljana v. Slovenia*), охорона громадського порядку, суспільної моралі чи гідності інших (*Alekseyev v. Russia*), охорона інтересів дитини (*Salgueiro da Silva Mouta v. Portugal*), аргументи держави Судом до уваги не бралися.

Право на свободу думки, совісті та віросповідання є абсолютним за змістом статті 9 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р., не

підлягає будь-яким обмеженням, тоді як право на свободу вираження та сповідання релігії не є абсолютним та підлягає певним законним обмеженням. В одному з ключових для тлумачення статті 9 Конвенції рішеннях у справі *Kokkinakis v. Greece* (1993) ЄСПЛ зазначив, що «свобода думки, совісті та віросповідання є одним із фундаментів «демократичного суспільства» у розумінні Конвенції. Вона ... є одним з найбільш важливих елементів, що формують ідентичність віруючих та їх сприйняття життя...» [16]. Однак у рішеннях в справі *Eweida and Others v. United Kingdom* (2013) ЄСПЛ фактично підтримав дискримінацію за релігійною ознакою: не визнав порушень прав другої позивачки християнки пані Чаплін щодо вимоги роботодавця заховати натільний хрестик; не визнав порушень прав третьої позивачки християнки пані Лейдл, яка відмовилась здійснювати церемонію реєстрації одностатевих партнерств з огляду на свої релігійні переконання; не визнав порушень прав четвертого позивача християнина пана МакФарлейна, який відмовився надавати консультації гомосексуальним парам через свої релігійні переконання. При цьому очевидною є доволі слабка аргументація Судом своєї позиції в цій справі.

Практика ухвалення ЄСПЛ рішень із суперечливих морально-етичних питань піддається все частіше критиці у зарубіжній науковій літературі. Наприклад, стверджується, що «ці рішення, що ґрунтуються в основному на креативному тлумаченні Європейської конвенції про права людини, ... суперечать національному суверенітету та підривають легітимність Суду. Еволюційне тлумачення Конвенції надає суддям ліцензію на фабрикування нових прав ... є небезпека того, що Суд втратить ... свою роль «совісті Європи» [17]. Виходить цікава та небезпечна ситуація, коли ЄСПЛ своїм рішенням змушує державу сплачувати значні суми компенсації та змінювати своє національне законодавство з принципів морально-етичних питань, посилаючись на певний «Європейський консенсус». Оцінка Судом «Європейського консенсусу» щодо морально-етичних питань ставить систему правового захисту прав людини залежною від сприйняття чи не сприйняття морально-етичних питань в окремих суспільствах певних держав. Суд не має права заміщати своїми власними рішеннями рішення національних органів, які краще розуміються на оцінці та реагуванні на потреби суспільства [18], однак на практиці він саме так чинить. Крім того, ЄСПЛ, як і проаналізовані вище міжнародно-правові акти, в складних морально-етичних питаннях віддає перевагу національно-правовому регулюванню, проте дозволяє собі ухвалювати рішення, які роль якраз національного права і нівелюють.

Як неодноразово зазначав Суд, Конвенція 1950 р. – це «гнучкий та живий інструмент», який пристосовується до змін в оточуючому світі [19]. Це є позитивною тенденцією, оскільки якби Суд не надавав розширеного тлумачення правам, закріпленим в Конвенції (які є в більшості випадків громадянськими та політичними), фізичні особи не мали б змоги захищати свої соціально-економічні, культурні, екологічні права, тощо. Однак коли таке тлумачення зачіпає основи публічного порядку держави, традиційні моральні цінності суспільства, це видається надто небезпечним трендом. Творцями Білю про права людини керувала віра у світлі ідеали та намагання позбавити «майбутні покоління від бід війни, які двічі в нашому житті принесли людству невиразне горе, і знову ствердити віру в основні права людини, у гідність та цінність людського життя» [20]. В умовах, коли війни відбуваються на локальному чи регіональному рівнях в умовах споживацького менталітету й розпусти людина намагається обґрунтувати для себе нове право – право на комфортне життя.

Деякі вчені та практики, зокрема юристи-міжнародники, проповідують відданість стандартам прав людини та віру в усе те, що написано в навіть рекомендаційних документах міжнародних організацій, які не породжують жодних зобов'язань для держав. На-

приклад, говорять про сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність як на визнані в міжнародному праві підстави заборони дискримінації. Однак подібних підстав міжнародні договори з прав людини не містять, вони зазначаються виключно в рекомендаційних документах міжнародних органів. Винятком є три конвенції Ради Європи – Конвенція про запобігання насильству проти жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами 2011 р., Конвенція про підроблення медичної продукції та подібні злочини, що загрожують охороні здоров'я 2011 р. (Медікрайм), Конвенція про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства 2007 р. Разом з тим, слід усвідомлювати, що зазначені договори прямо не зобов'язують державу ухвалювати законодавство, яке б передбачало заборону дискримінації на підставі сексуальної орієнтації та (чи) гендерної ідентичності, а зазначають про те, що держави зобов'язані забезпечувати правами всіх осіб та реалізовувати положення договорів без дискримінації, в тому числі за цими ознаками.

Християнську мораль сьогодні політики, юристи, вчені намагаються обійти, витиснути, змінити, замінити. Відмовлятися від міжнародного права, зокрема права прав людини, неможливо, однак якщо в праві стається помилка, омана, її потрібно не виправдовувати, а виправляти. Постановка правильного діагнозу, як відомо, – це запорука успішного лікування. Приклади «виправлення помилок» в міжнародному праві є. Так, Конвенція з регулювання освоєння мінеральних ресурсів Антарктики 1988 р. дозволяла видобуток мінеральних ресурсів у даному районі, однак усвідомлення світовою спільнотою згубних наслідків промислової розробки Антарктики призвело до прийняття ГА ООН резолюції, в якій висловлювався «глибокий жаль» у зв'язку з прийняттям Конвенції, що, у свою чергу, сприяло її відміні шляхом включення ст. 7 до тексту Протоколу про охорону довкілля до Договору про Антарктику 1991 р., яка встановила мораторій на будь-яку діяльність, пов'язану з мінеральними ресурсами.

Сучасне міжнародне право надає державам право захищати традиційні сімейно-шлюбні та християнські цінності на основі норм про публічний порядок та захист суспільної моралі, а також захист прав та свобод інших осіб, однак, як показує судова практика, ці норми не застосовуються, а аргументи сторони захисту зазначених цінностей, на жаль, до уваги не беруться.

Висновки. Розробку та застосування концепції прав людини необхідно узгоджувати з мораллю, закладеною Богом в природі людини. Такі, як їх називають, репродуктивні (соматичні) «права», як «право» на аборт, сурогатне материнство, евтаназію, клонування, генетичні модифікації, одностатеві шлюби, зміну статі, не сприяють захисту людської гідності, охороні життя людини на всіх його стадіях, попередженню можливих зловживань, упередженню порушення норм суспільної моралі, попередженню внесення незворотних змін до геному людини, уникненню настання негативних невивчених наслідків для психіки й тіла людини, суспільства та всього людства. Таких прав не існує в міжнародному договірному праві, отже, не існує позитивних зобов'язань держав щодо їх забезпечення, а значить, не буде вважатись неправомірним обмеження чи заборона подібних діянь.

На нашу думку, криза сучасного міжнародного права, про яку говорять науковці та політики, є набагато глибшою. Міжнародне право виявилось не спроможним вирішити питання забезпечення світової безпеки та відвернення воєн, але воно приречене на повний занепад у випадку заохочення та сприяння тим деструктивним практикам, які руйнують природну сім'ю, особистість, суспільство, державу. А якщо нема держави – нема міжнародного права, яке врегульовує міжнародні відносини між суверенними рівноправними державами та іншими його суб'єктами.

Список використаної літератури

1. Moyn S. Christian Human Rights / Samuel Moyn. – Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 2015. – 264 p.
2. Human Rights and the World's Major Religions / Ed. Brackney W. – 2013. – 1712 p.
3. Does God Believe in Human Rights? Essays on Religion and Human Rights / Eds. Ghanaea N., Stephens A., Walden R. – The Netherlands : Leiden, 2007. – 274 p.
4. Christianity and Human Rights. Influences and Issues / Eds. Adeney F. and Sharma A. – N. Y. : State University of New York, 2007. – 240 p.
5. Семенова Н. Традиционные ценности в международном праве // Humanities and Social Sciences. – 2014. – Vol. XIX, No. 21. – P. 197-211.
6. Луцький І. Вплив християнських цінностей на сучасне українське державотворення / І. Луцький, О. Каленюк // Юридична Україна. – 2010. – № 2. – С. 12-14.
7. Janis M. Religion and International Law [Electronic resource] / M. Janis // ASIL Insights. – November 2002. – Vol. 7, Issue 13. – Mode of access: <https://www.asil.org/insights/volume/7/issue/13/religion-and-international-law>.
8. Сивко Л. Міжнародне гуманітарне право та релігії світу: contra spem spero / Лідія Сивко // Український часопис міжнародного права. – 2006. – № 2. – С. 52-56.
9. Лавренюк В. М. Право і християнство як чинники механізму реалізації прав людини / В. М. Лавренюк // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 1. – С. 63-67.
10. Краснов М. А. Христианство и права человека. Компендиум / М. А. Краснов. – Москва-Берлин : Директ-Медиа, 2015. – 147 с.
11. Новик В. Православие. Христианство. Демократия [Электронный ресурс] / Вениамин Новик. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/ortodox/novik.
12. Clark E. D. The Family / E. Douglas Clark; The Family and the MDGs: Using Family Capital to Achieve the Millennium Development Goals. – Doha, 2012. – P. 9-30.
13. Задорожній О. В. Нові тенденції в правовому регулюванні новітніх біомедичних досліджень: досвід зарубіжних країн та України / О. В. Задорожній, М. О. Медведєва // Актуальні проблеми європейської інтеграції. – Одеса, 2012. – Вип. 8. – С. 100-110.
14. Case of Open Door Counselling and Dublin Well Woman v. Ireland. Judgment of the European Court of Human Rights of 29 October 1992 [Electronic resource]. – Para. 68. – Mode of access: [http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-57789#{itemid:\[001-57789\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-57789#{itemid:[001-57789]}).
15. Федорова А. Сучасні тенденції правового регулювання евтаназії у світлі ст. 2 Європейської конвенції з прав людини / А. Федорова // Український часопис міжнародного права. – 2004. – № 4. – С. 6-13.
16. Kokkinakis v. Greece (1993) [Electronic resource]. – Mode of access: <http://minorityrights.org/law-and-legal-cases/kokkinakis-v-greece-2>.
17. Coleman P. Summary of the main points / P. Coleman; Alliance Defending Freedom. – Mode of access: www.coe.int/t/dghl/standardsetting/cddh/reformechr/GT-GDR-F/Coleman.pdf.
18. Case of Oliari and others v. Italy, the European Court of Human Rights Judgment of 21 October 2015 [Electronic resource]. – Mode of access: <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-156265&sa=X&ved=0CDUQ9QEwD2oVChMIwICr1bn2xgIVI75yCh186Qh>.
19. Rozakis Ch. Environmental protection and the case-law of the European Court of Human Rights / Ch.L. Rozakis // Международное право XXI века, под редакцией д. ю. н., профессора В. Г. Буткевича. – К. : Издательский дом «Промени», 2006. – С. 532-544.
20. Статут Організації Об'єднаних Націй, 26 червня 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_010/page3.

INTERNATIONAL LAW AND CHRISTIAN VALUES IN HUMAN RIGHTS

Medvedieva M. O.

Doctor of Law, Associate Professor at the International Law Chair of the Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Abstract. *The article considers the role of International Law in asserting Christian values in human rights protection. The author gives examples of harmonious interaction of International Law and Christian morality. According to the author, as a result of certain factors, International Law started to deviate from the principles of Christian ethics. As a result at the level of creating and implementing International Law there is a positive attitude or indifference to such destructive practices that destroy the individual, family, society, state as abortion, surrogacy, change of sex, same-sex unions, euthanasia, cloning, genetic modification, research on human embryos, etc. The article deals with these trends mainly on the example of the European model of human rights. The author analyzes the practice of interpretation and application of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950) by the European Court of Human Rights regarding the aforementioned issues and concludes that in many cases the Court goes away from the historical context of the adoption of the Convention, creates new rights, and in its judgments does not take into account the arguments of a state concerning the protection of public order and public morality that looks like a dangerous trend for the International Law functioning.*

Key words: *International Law, Christian values, European Court of Human Rights, the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.*

References

1. Moyn S. Christian Human Rights / Samuel Moyn. – Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 2015. – 264 p.
2. Human Rights and the World's Major Religions / Ed. Brackney W. – 2013. – 1712 p.
3. Does God Believe in Human Rights? Essays on Religion and Human Rights / Eds. Ghanea N., Stephens A., Walden R. – The Netherlands : Leiden, 2007. – 274 p.
4. Christianity and Human Rights. Influences and Issues / Eds. Adeney F. and Sharma A. – N. Y. : State University of New York, 2007. – 240 p.
5. Semenova N. Tradicionnyie cennosti v mezhdunarodnom prave // Humanities and Social Sciences. – 2014. – Vol. XIX, No. 21. – P. 197-211.
6. Lutskiy I. Vplyv hrystyianskyh cinnosteï na suchasne ukraiinske derzhavotvorenna / I. Lutskiy, O. Kaleniuk // Jurydychna Ukraina. – 2010. – № 2. – S. 12-14.
7. Janis M. Religion and International Law [Electronic resource] / M. Janis // ASIL Insights. – November 2002. – Vol. 7, Issue 13. – Mode of access: <https://www.asil.org/insights/volume/7/issue/13/religion-and-international-law>.
8. Syvko L. Mizhnarodne humanitarne pravo ta religii svitu: contra spem spero / Lidiya Syvko // Ukraiinskyi chasopys mizhnarodnogo prava. – 2006. – № 2. – S. 52-56.
9. Lavreniuk V. M. Pravo i hrystyianstvo iak chynnyky mehanizmu realizacii prav / V. M. Lavreniuk // Chasopys Kyivskogo universytetu prava. – 2010. – № 1. – S. 63-67.
10. Krasnov M.A. Hristianstvo i prava cheloveka. Kompendium / M. A. Krasnov. – Moskva-Berlin: Direct-Media, 2015. – 147 s.
11. Novik V. Pravoslavie. Hristianstvo. Demokratsiia [Elektronnyi resurs]/ Veniamin Novik. – Rezhym dostupa: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/ortodox/novik.
12. Clark E. D. The Family / E. Douglas Clark; The Family and the MDGs: Using Family Capital to Achieve the Millennium Development Goals. – Doha, 2012. – P. 9-30.
13. Zhadorozhnyi O. V. Novi tendencii v pravovomu reguliuvanni novitnih biomedychnyh doslidzhen: dosvid zharubizhnyh kraïin ta Ukraïny / O. V. Zhadorozhnyi, M. O. Medvedieva // Aktualni problemy ievropeiskoiï integracii. – Odesa, 2012. – Vyp. 8. – S. 100-110.

14. Case of Open Door Counselling and Dublin Well Woman v. Ireland. Judgment of the European Court of Human Rights of 29 October 1992 [Electronic resource]. – Para. 68. – Mode of access: [http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57789#{itemid:\[001-57789\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57789#{itemid:[001-57789]}).
15. Fedorova A. Suchasni tendencii pravovogo reguliuvannia evtanasii u svitli st. 2 Ievropeiskoi konvencii z prav liudyny / A. Fedorova // Ukraïnskyi chasopys mizhnarodnogo prava. – 2004. – № 4. – S. 6-13.
16. Kokkinakis v. Greece (1993) [Electronic resource]. – Mode of access: <http://minorityrights.org/law-and-legal-cases/kokkinakis-v-greece-2>.
17. Coleman P. Summary of the main points / P. Coleman; Alliance Defending Freedom. – Mode of access: www.coe.int/t/dghl/standardsetting/cddh/reformechr/GT-GDR-F/Coleman.pdf.
18. Case of Oliari and others v. Italy, the European Court of Human Rights Judgment of 21 October 2015 [Electronic resource]. – Mode of access: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-156265&sa=X&ved=0CDUQ9QEwD2oVChMIwICr1bn2xgIVI75yCh186Qh>.
19. Rozakis Ch. Environmental protection and the case-law of the European Court of Human Rights / Ch. L. Rozakis // Mejdunarodnoie pravo XXI veka, pod redkciej d. ju. n., professora V. G. Butkevicha. – K. : Izdatelskii dom «Promeni», 2006. – S. 532-544.
20. Statut Organizacii Obiednanyh Nacii, 26 chervnia 1945 r. [Electronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_010/page3.

МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО И ХРИСТИАНСКИЕ ЦЕННОСТИ В СФЕРЕ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

Медведева М. А.

Доктор юридических наук, доцент, доцент кафедры международного права Института международных отношений Киевского национального университета имени Тараса Шевченко.

Аннотация. *Статья посвящена исследованию роли международного права в утверждении христианских ценностей в области прав человека. Автор приводит примеры гармоничного взаимодействия системы международно-правовых норм и христианской морали. По мнению автора, в результате действия определенных факторов международное право стало отходить от принципов христианской этики, в результате чего на уровне создания и реализации международно-правовых норм наблюдается положительное отношение или индифферентность к таким деструктивным практикам, разрушающим личность, семью, общество, государство, как аборт, суррогатное материнство, изменение пола, однополые союзы, эвтаназия, клонирование, генетические модификации, исследования над человеческими эмбрионами и тому подобное. В статье рассматриваются указанные тенденции на примере преимущественно европейской модели права прав человека. Автор анализирует практику толкования и применения Европейским судом по правам человека Конвенции о защите прав человека и основных свобод 1950 г. касательно указанных вопросов и делает вывод, что Суд во многих случаях отходит от исторического контекста принятия Конвенции, создает новые права, а в своих решениях не принимает во внимание аргументы государства о защите общественного порядка и общественной морали, что является опасным трендом для функционирования международного права.*

Ключевые слова: *международное право, христианские ценности, Европейский суд по правам человека, Конвенция о защите прав человека и основных свобод.*